

ИНТЕРВЮ

**Доц. Макрета Драганова,
председател на Националната комисията
по професионална етика на БАПЗГ:**

НЕ НИ БЕШЕ ЛЕСНО, НО ОСЪЗНАВАХМЕ, ЧЕ КОЛЕГИТЕ ВЯРВАТ В НАС

Макрета Драганова е родена в гр. Плевен през 1965 г. Завършила е Руската езикова гимназия в родния си град. През 1987 г. завършва образованието си в Медицинския колеж в Плевен със специалност „Медицинска сестра“ и започва работа в Катедра „Неврология и неврохирургия“ на УМБАЛ „Д-р Г. Странски“ - гр. Плевен. В момента е доцент във ФОЗ на Медицински университет - Плевен.

- Как се насочихте към професията?

- Трудно ми е да кажа точно в кой момент реших да ставам медицинска сестра, но мисля, че два основни фактора са повлияли на избора ми на професия. Първо, харесвам професиите, които изискват униформи. За мен униформата е израз на идентичност и съдържателност на дадена професия. Може би затова имам и слабост към униформените мъже (съпругът ми е бивш военен). Второ, твърде млада се омъжих и исках да съм подготвена да се грижа за децата си. И така, след няколко месеца работа като санитарка, бях приета и започнах да уча в Медицинския колеж в Плевен, специалност „Медицинска сестра“. След като се дипломирах (1987) започнах работа в катедра „Неврология и неврохирургия“ на УМБАЛ „Д-р Г. Странски“, Плевен. Паралелно с това придобих педагогическа квалификация и през 1996 г. след конкурс бях назначена за преподавател по практика в специалност „Медицинска сестра“ при Медицински колеж, Плевен. Две години по-късно с разкриването на специалност „Управление на здравните грижи“ в Плевен се обявиха места първоначално за хонорувани, а след това за редовни асистенти. Взех участие и в

двата конкурса и от 1998 г. до настоящия момент работя в специалност „Управление на здравните грижи“ на ФОЗ при МУ – Плевен, първоначално като асистент, старши асистент, главен асистент и в момента – като доцент, след придобиване на ОКС „Доктор“ по научната специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“ през 2013г. От 2015 г. съм Ръководител сектор „Управление на здравните грижи“ в Катедра „Общественоздравни науки“ на ФОЗ в МУ – Плевен. Продължаващото ми обучение включва придобиване на ОКС „Магистър“ по здравен мениджмънт (2002); специалност „Медицинска педагогика“ (2003); специалност „Медицинска информатика и здравен мениджмънт“ (2014). В периода 2006 – 2008 г. се обучавах в European Academy of Nursing Science in collaboration with the University of York, Maastricht and Dublin, Summer School for Doctoral Studies. Горда съм, че имам възможност да се запозная с колеги от Европа, с част от които поддържам и до днес контакти. Разбира се, трябва да бъдат отбелязани и редица участия в научни конференции у нас и в чужбина.

ИНТЕРВЮ

- Какви трудности сте преодолявали и имахте ли възможности за кариерно израстване?

- Според мен трудности и кариерно развитие са взаимно свързани. Не мисля, че има лесно развитие, особено за представители на нашите специалности (имам предвид специалностите от направление „Здравни грижи“). Трудно е по принцип да градиш имидж, репутация и да се доказваш в професията. Не случайно аз казвам, че студентите по „Управление на здравните грижи“ са особена категория и ги наричам „3 в 1“, т.е. те учат, работят и се грижат за различни видове „домашни любимци“! Искам да кажа, че наистина е трудно, но не е невъзможно и ние да имаме подобаващо кариерно развитие!

- Кога бяхте избрана за председател на Националната комисия по професионална етика?

- Не знам как ще прозвучи, но като се замисля за отговора на този въпрос осъзнавам, че в действителност съм част от историята на БАПЗГ. За председател на Комисията по професионална етика бях избрана в далечната 2003 г., когато в гр. Плевен съществуващите тогава БСПМС, БАРПЗГ, НССЗГ (Български съюз на полувисшите медицински специалисти, Българска асоциация на ръководителите и преподавателите по здравни грижи, Национално сдружение на специалистите по здравни грижи) се обединихме в БАПЗГ. Тогава в резултат на продължителни дискусии и дебати всички ние прозряхме, че не бива да търсим различното между нас, а напротив, трябва да ценим това, което ни обединява - грижата за хората.

Никога няма да забравя момента, когато една моя студентка (помня много добре името, но ми позволете да не го споменавам) стана и ме предложи за член на Комисията по професионална етика. Тогава нямаше регионални колегии и издигането на кандидатурата ставаше на място, в самата зала от присъстващите колеги от цялата страна. Всички предложени колеги излизахме отпред и се представяхме с няколко думи. След това се проведе гласуване и за Председател. Съставът на първата Комисия по професионална етика при БАПЗГ, комисията, която създаде Кодекса по професионална етика на професионалистите по здравни грижи, бе в състав: Анелия Цветанова (Плевен), Златка Романска (София), Синаница Стаматова (София), Христина Бурина (Враца), Дилянка Червенкова (Троян), Ваня Лагадинова (Благоевград) и Макрета Драганова (Плевен). Настоящият състав

на Националната комисия по професионална етика е избран през 2011 и се състои от Веселина Георгиева (Севлиево), Анелия Цветанова (Плевен) Петър Сребрев (Пловдив), Мариана Симеонова (Плевен), Белгин Садък (Кърджали), Даниела Димитрова (Балчик) и аз. Като резултати от дейността на тази комисия са редица нормативни документи, създадени да синхронизират дейността на комисии по професионална етика на различните нива на БАПЗГ. И тук искам да използвам възможността да благодаря на всички колеги, с които сме работили през годините - за отговорното отношение, за точността и за коректността. На всички нас не ни беше лесно, но осъзнавахме, че колегите вярват в нас и от нас се очаква да оправдаем доверието. Ние поставихме основите и съм убедена, че това, което направихме е полезно и може да служи като база за бъдещата работа на комисии по професионална етика. Благодаря Ви колеги!

- Има ли случаи, с които се е занимавала комисията и които никога няма да забравите?

- Комисията по професионална етика е орган на БАПЗГ и се произнася по въпроси, свързани с професионално-медицински, морално-етични и деонтологични норми, възникнали при упражняване на професията, т.е. тя се занимава с въпроси, касаещи взаимоотношенията между колеги, между колеги и лекари, между колеги и пациенти и техните близки, и между колеги и обществото. Трябва да кажем, че на национално ниво комисията е разглеждала основно проблеми между колеги (2/3 от постъпилите случаи) и между колеги и пациенти и техните близки (около 1/3 от разглежданите жалби). Позволете ми да не коментирам конкретни случаи, но това, което мисля, че можем да преодолеем сами, без намесата на етичните комисии, са взаимоотношенията между самите нас! Мисля, че всички ние сме достатъчно образовани и интелигентни, за да можем да упражняваме автоцензура и че притежаваме достатъчно добри комуникативни умения, за да се разбираме и да се справяме с текущите проблеми.

- С годините намаляват ли или се увеличават случаите, с които трябва да се занимава Комисията по професионална етика?

- За съжаление трябва да признаем, че случаите, които стигат до етичните комисии се увеличават. Това може да се обясни както с нарастващите потребнос-

ИНТЕРВЮ

ти на потребителите на здравни услуги, така и с обективните трудни условия, в които работим всички ние.

- Какви съвети бихте дали на младите професионалисти по здравни грижи, имайки предвид опита, който сте натрупали в Комисията по професионална етика?

- Като колега бих искала да им кажа да се гордеят с това, което са сега, защото без нас няма да има човешка добрина и топлина както в здравата, така и в страдащата човешка душа! Като председател на НКПЕ бих ги уверила, че ако всички ние се стараем да бъдем все по - емпатични, толерантни, интелигентни, конфиденциални, автономни, то ние ще ставаме все по-етични помежду си и все по-добри! Защото, както пее Богдана Карадочева „Ако до всяко добро съществуване застане поне още едно, тогава предвиждам такъв живот, че само си викам "Дано!"

- Какви важни според Вас въпроси очаквате да се решат на предстоящия редовен конгрес на БАПЗГ?

- Според мен конгресът, който предстои през май 2016 г., има една основна важна задача: да се изберат правилните лидери, силни, отговорни и мотивирани личности, които през предстоящия мандат да продължат започнатото дело на БАПЗГ и да подобрят имиджа и репутацията на професионалистите по здравни грижи! В заключение бих искала да кажа, че се оттеглям от длъжността председател на Националната комисия по професионална етика с чувство на удовлетворение от свършеното до момента и да пожелаая на ръководство на БАПЗГ през следващия мандат да работи с още по-голям ентузиазъм и доверие в българските професионалисти по здравни грижи!

Публикувано в Електронния бюлетин на БАПЗГ, бр. 3/2016 г.